

Lični stav - Nakon upozorenja Belgije da su ulazak u EU i status Kosova povezani i poruke britanskog ambasadora da Srbija treba da se ugleda na primer dve Nemačke - Milan Pajević, Centar za međunarodne i bezbednosne poslove (ISAC fond)

Smiriti retoriku prema Zapadu

Ne smemo se zanositi time da ćemo „pobediti“ zemlje EU koje su priznale nezavisnost, jer su one naši najvažniji partneri

- Osnovna ideja o modelu saradnje Srbije i Kosova, pa i model o dve Nemačke, jeste da obe strane, u duhu tolerancije, ostvare saradnju u najvažnijim oblastima. Treba naći sredinu između toga da Beograd ne prizna kosovsku nezavisnost, a da zbog toga ne trpe ni Srbija ni Kosovo.

Naročito ne sme da bude ugroženo članstvo u EU, jer je samo Evropa bez granica pravi okvir za prevazilaženje nacionalnih podela i frustracija na Balkanu. Ukoliko se saradnja posmatra u sklopu evropske integracije, obema stranama treba omogućiti i pospešiti hod ka EU u skladu sa ostvarenim reformama. Rešenje se, dakle, svodi na maksimiziranje saradnje u najrazličitijim oblastima koje su ključne za normalan život građana.

Nemački model može da služi samo kao putokaz, jer se ne može automatski i do detalja primeniti. Političke elite Prištine i Beograda moraju da tragaju za modelom koji je nalik nemačkom, ali uzimajući u obzir situaciju na terenu. Nemačka situacija je ipak bila drugačija, zemlja je drugačije podeljena, a i mnogi drugi elementi, kao i kontekst, bili su različiti. Evropski zvaničnici oblike saradnje sugerišu u veoma opštim formama, navodeći različite primere. Niko neće davati detaljna rešenja, već će samo ukazati na postojeće modele. Mudrost srpskog rukovodstva treba da bude u tome da od niza različitih sugestija koje dolaze iz inostranstva formuliše sprovodivo rešenje, kome bi glavni cilj bio nastavak nesmetanog kretanja Srbije ka EU.

Treba jasno reći da od Srbije u ovom trenutku niko formalno ne traži da prizna nezavisnost Kosova, niti iko traži da bira između EU i Kosova, već svi traže početak komunikacije između političara, normalizaciju odnosa i unapređivanje saradnje. Međutim, vrlo je moguće da će, u jednom trenutku, neke od te 22 zemlje staviti pred Srbiju i to pitanje. Da li će do toga doći, zavisi i od toga kako se do tog momenta u političkom smislu bude ponašala Srbija. To znači da se mora mnogo više voditi računa kakva je politička retorika kojom se Beograd obraća međunarodnoj javnosti. Ne mogu se slati poruke da će Srbija po objavljivanju mišljenja Međunarodnog suda pravde sazvati Generalnu skupštinu UN gde će se boriti za pridobijanje većine protiv evropskih država, za novu rezoluciju o Kosovu. Takve i slične izjave direktno iritiraju naše evropske partnere, koji treba da odlučuju o mnogobrojnim fazama koje su pred Srbijom u procesu EU integraciju. Srbija može da nastavi politiku nepriznavanja nezavisnosti Kosova, ali je veoma važno kakvim tonom se sve saopštava i šta je suština politike koja se vodi. Ne treba sve što se poručuje iz Beograda da zvuči kao pretnja, a političko ponašanje treba da bude saglasno realnosti i srpskim (a ne ličnim) dugoročnim interesima. Bilo bi kontraproduktivno i rezultat naše loše politike da uticajne evropske zemlje, koje su priznale Kosovo, Srbiju uslove priznanjem.

Ukoliko ostanemo aktivan, a postanemo mudar partner u vezi s Kosovom, i predstojeće odluke u vezi EU integracija (ratifikacija SSP, kandidatura) ići će glatko. Francuski ministar spoljnih poslova Bernar Kušner je, u nedavnoj poseti Beogradu, jasno poručio da Srbija treba da gledaju u EU, a ne u UN, kada je u pitanju njena neposredna budućnost. Srbija ne sme da se zanositi time da će „pobediti“ zemlje EU koje su priznale Kosovo, jer su te zemlje naši najvažniji dugoročni partneri, ali i oni koji odlučuju u svim etapama naše evropske integracije.